Demans Bilgi De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Demans Bilgi De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19586

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Demans Bilgi De?erlendirme Ölçe?i (DBEÖ), mevcut bir demans bilgi ölçe?inin Türkçe'ye psikometrik olarak uyarlanm?? versiyonudur. Ölçek, özellikle demans hastal???na ili?kin bilgi düzeyini ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, hem?irelik mesle?i mensuplar? ve genel popülasyonun demans hakk?ndaki temel anlay???n? ve fark?ndal???n? de?erlendirmeyi hedeflemi?tir. Yap?lan geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in Türkçe ba?lam?nda tutarl? ve geçerli sonuçlar verdi?ini göstermektedir.

Ölçe?in Türkçe versiyonu 17 maddeden olu?makta olup, demans?n tan?m?, nedenleri, risk faktörleri ve yönetim stratejileri gibi kritik alanlardaki bilgi eksikliklerini belirlemek için de?erli bir araçt?r. Elde edilen yüksek uyum indeksleri ve güvenirlik katsay?s?, DBEÖ'nün klinik ve akademik ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Demans, Bili?sel Bozukluk, Bilgi Düzeyi, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Hem?irelik, Geriatri.

Yazarlar

Merve Aliye AKYOL, Sevinç Gül ?ENTÜRK, Burcu Akp?nar SÖYLEMEZ, Özlem KÜÇÜKGÜÇLÜ.

Amaç

Demans Bilgi De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, demans hakk?ndaki güncel ve do?ru bilgi düzeyini ölçmektir. Bu, özellikle sa?l?k profesyonelleri (örne?in, hem?irelik ö?rencileri ve çal??anlar?) aras?nda bilgi eksikliklerini tespit etmek ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek için hayati önem ta??r. Ölçek, hem?irelik ve genel popülasyon aras?nda demansla ilgili yanl?? inan??lar? ve bilgi bo?luklar?n? ortaya ç?karmay? amaçlam??t?r.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ?ngilizce ölçe?in kültürel olarak Türkçeye adapte edilmesini ve bu adaptasyonun Türk kültürü ve dil yap?s?na uygunlu?unu psikometrik yöntemlerle do?rulamay? amaçlam??t?r. Bu süreç, ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda standart bir araç olarak kullan?labilmesini sa?lam??t?r.

Yap?

Ölçek, kat?l?mc?lar?n demans hastal??? hakk?ndaki bilgi seviyelerini ölçen bili?sel bir yap?y? de?erlendirir. Ölçülen yap?, genellikle demans?n etiyolojisi, semptomlar?, tedavi seçenekleri ve hastal???n ilerleyi?i gibi temel bilgi alanlar?n? kapsamaktad?r. Ölçek, tek bir toplam puan

ARABPSYCHOLOGY.COM

üzerinden demans bilgisi yeterlili?ini yans?tmaktad?r.

DBEÖ, bireylerin demans hakk?ndaki bilimsel gerçeklere ne kadar hakim oldu?unu tespit ederken, ayn? zamanda yanl?? veya mitlere dayal? bilgileri de ay?rt etme kapasitesine sahiptir. Bu, özellikle e?itimsel müdahaleler planlan?rken hedef kitlenin mevcut bilgi düzeyinin belirlenmesi aç?s?ndan kritik bir temel olu?turur.

Geçerlik

Demans Bilgi De?erlendirme Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun yap? geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir. Tüm uyum indeksleri, kabul edilebilir s?n?r olan 0.90'?n üzerinde bulunmu?tur, bu da modelin veriye mükemmel uyum sa?lad???n? göstermektedir.

Elde edilen spesifik uyum indeksleri ?unlard?r: Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI) = 0.975, ?yilik Uyum ?ndeksi (GFI) = 0.983 ve Normla?t?r?lm?? Uyum ?ndeksi (NFI) = 0.962. Ayr?ca, ki-kare serbestlik derecesi oran? ($\chi 2/df$) 2.757 ($p < 0.001$) olarak hesaplanm??t?r. Kök Ortalama Kare Hata Yakla??m? (RMSEA) de?eri ise 0.033 gibi oldukça dü?ük bir de?erde olup, bu da modelin mükemmel uyumunu peki?tirmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, yayg?n olarak kullan?lan bir güvenirlik ölçütü olan Cronbach's α katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, Cronbach's α de?eri 0.836 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, psikometrik standartlara göre ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu göstermektedir.

Yüksek güvenirlik katsay?s? (0.836), ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde uyguland???nda tutarl? sonuçlar üretme kapasitesini teyit etmektedir. Bu durum, DBEÖ'nün hem klinik hem de ara?t?rma ortamlar?nda güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?lmas?na olanak tan?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal do?rulamas?, literatürde güvenilirli?i kan?tlanm?? bir yöntem olan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile gerçekle?tirilmi?tir. DFA, ölçe?in 17 maddelik yap?s?n?n teorik tek faktörlü veya çok faktörlü yap?yla ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir. Elde edilen tüm uyum indekslerinin (CFI, GFI, NFI) 0.90 e?i?inin üzerinde olmas? (s?ras?yla 0.975, 0.983, 0.962), teorik modelin veri taraf?ndan güçlü bir ?ekilde desteklendi?ini göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ayr?ca, χ2/df oran?n?n 3'ün alt?nda (2.757) ve RMSEA de?erinin 0.08'in alt?nda (0.033) olmas?, modelin kabul edilebilir s?n?rlardan çok daha iyi bir uyuma sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r. Bu sonuçlar, Demans Bilgi De?erlendirme Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun, ölçtü?ü demans bilgisi yap?s?n? do?ru ve saf bir ?ekilde temsil etti?ini ortaya koymaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Cross-Cultural Adaptation)

Format: 17 maddeden olu?an, muhtemelen çoktan seçmeli veya do?ru/yanl?? format?nda bilgi düzeyini ölçen bir araçt?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal ölçek ?ngilizce'dir).

Popülasyon Grubu: Sa?l?k Profesyonelleri (Özellikle Hem?ireler) ve Genel Popülasyon.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, hem?irelik mesle?i ve genel halk örneklemleri üzerinde geçerli k?l?nm??t?r.

Test Metodolojisi: Nicel bilgi de?erlendirmesi; psikometrik do?rulama için Do?rulay?c? Faktör Analizi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

CFI, GFI, NFI, RMSEA, Uyarlanabilirlik, Demans Bilgisi, 17 Maddeli Ölçek, Psikometrik Do?rulama.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Merve Aliye AKYOL

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: merve.akyol@deu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2021 (Uyarlama ve Do?rulama)

Derecelendirme: Derecelendirme sistemi kaynakta belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar Merve Aliye AKYOL ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-postas?: merve.akyol@deu.edu.tr.

Kaynaklar

Akyol, M. A., ?entürk, S. G., Söylemez, B. A., & Küçükgüçlü, Ö. (2021). Assessment of Dementia Knowledge Scale for the Nursing Profession and the General Population: Cross-Cultural Adaptation and Psychometric Validation. *Dementia and Geriatric Cognitive Disorders, 50*(2), 170-177.

Makale ba?lant?s?: https://doi.org/10.1159/000517537

Karger yay?nevi üzerinden makale özetine eri?im: karger.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: demans-bilgi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Demans Bilgi De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in Türkçe versiyonu 17 maddeden olu?maktad?r. Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri tam olarak listelenmemi?tir.

Maddelerin listesi kaynakta belirtilmedi?inden, bu k?s?m bo? b?rak?lm??t?r. Maddelerin tam içeri?i için makalenin yazarlar?yla ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM